

Det, som vilde give Biblioteket i Aarhus dets Karakter, naar det grundlægges saaledes, som det her er foreslaaet, vil blive, at der derved er tilvejebragt et dansk Bibliotek, som kan bruges overalt, hvor det særlig gælder om at udvikle dansk Landsliv. Jeg tænker mig f. Eks., at Højskolerne i Sjælland ville kunne have overordentlig stor Hjælp ved i Aarhus at have et saadant stort Bibliotek at ty til, ligesom ogsaa de særlige Interesser, der rundt omkring i Landet skulle varetages og oparbejdes ved Hjælp af, hvad der tidligere er stet i samme Sags Tjeneste, ville kunne faa en stor Hjælp ved et stort Bibliotek i Aarhus. Jeg skal derfor ikke sige andet, end at jeg af mange Grunde tror, at det vilde være heldigt, om et saadant Bibliotek kunde gennemføres; om just den Ordning, der her er foreslaaet, paa alle Punkter tilfredsstiller de Fordringer, der fra Folketingets, fra Lovgivningsmagtens Side ville kunne stilles, har jeg ingen afgjort Mening om nu, men jeg anbefaler i ethvert Tilfælde, at Sagen tages op til alvorlig Overvejelse, saa at man søger at skaffe den Bogsamling, som her er Tale om, Betingelser for at kunne virke paa bedste Maade i de Kredse, der naturlig maatte være knyttede til et Bibliotek i Aarhus.

B. Holm: Jeg er enig med de ærede to foregaaende Talere i, at det Lovforslag, som her foreligger, er af en alvorlig Betydning for hele vort Folks aandelige Liv og Udvikling, og det skulde have glædet mig, om jeg i denne Sal i Dag kunde have set noget mere Interesse for dette betydningsfulde Lovforslag, end det saatalle Antal Medlemmer, der er til Stede, tyder paa. Dette Lovforslag er ganske rigtigt, som der er sagt, et Lovforslag, der omhandler vore offentlige Bygninger, en af de allervigtigste af dem. De offentlige Bygninger, kan man jo sige, ere Folkets fælles Ejendom; det er dem, om hvilke Folket i Virkeligheden kan sige, at alle Befolkningens Lag ser hen til dem som Samfundets Ejendom, som noget, der paa den ene eller anden Maade minder om Historiens hele Udvikling i vort Folk, eller der i sig indeholde Skatte, som vi i Nutiden og andre i Fremtiden skulle søge at høste noget godt af, nogen Belønning af, noget Udbytte af. Derfor er det en Selvsølge, at enhver, der har Interesse for hele vort Folks Udvikling, ogsaa har Interesse for et Lovforslag som det foreliggende. Naar nu imidlertid de to ærede foregaaende Talere have talt særlig ud fra det Synspunkt, som de maasse nærmest kunne have Grund til at se Sagen fra, nemlig under

Hensyn til de aandelige Skatte, der gemmes i en saadan Bygning, maa det maasse være mig tilladt at pege paa et andet Synspunkt, som det er berettiget at se dette Lovforslag fra, nemlig fra det borgerlige Erhvervs Synspunkt. Det er det borgerlige Erhverv, der gennem sin raske Virksomhed skal skaffe Midler til alt dette, som her er Tale om, som skal skaffe Midler ikke alene til Opførelsen af alle disse Bygninger, men til alt, hvad der i Fremtiden skal til for at vedligeholde dem og til hele den store Administration, som hviler paa de offentlige Bygninger i Almindelighed. Vi have da, mener jeg, set fra dette borgerlige Erhvervs Synspunkt Ret til at sige, at vi forlange og kræve, at de offentlige Bygninger, til hvis Opførelse vi skulle være med til at tilvejebringe Midlerne, og hvis dyre Administration vi skulle være med til at sørge for Midlerne til i Fremtiden — jeg siger: vi have Ret til at kræve, at der, naar disse Bygninger opføres, saa ikke alene tages Hensyn til, at de blive gode, blive vel indrettede, saaledes at de ere praktiske til Befolkningens Belønning og til Opbevaring af de Skatte, som skulle være i dem, men at der ogsaa ved deres Opførelse bliver taget Hensyn til det borgerlige Erhvervs hele Trivsel med Hensyn til Beliggenheden. Det er det, jeg gerne vilde have Lov til at sige lidt om, fordi disse offentlige Bygninger, lagte paa en af disse Bladser, her er Tale om, komme til at strejfe vor Bys Udvikling, og at vi da maa forlange ud fra et borgerligt Synspunkt, at der bliver taget Hensyn til dette Punkt, forinden vi for Alvor tage fat paa denne og andre offentlige Bygninger.

Dette Lovforslag har jo i og for sig en rig Forhistorie her i Rigsdagen. Det er rigtigt, som den ærede første Taler bemærkede, at vi her i Rigsdagen til Bedømmelse af dette Lovforslag og i det hele taget til Bedømmelse af Opførelsen af vore offentlige Bygninger, have meget at se tilbage paa af Rigsdagsforhandlinger og af Kommissionsbetænkninger. Vi have Betænkningen af 24de September 1883 om offentlige Bygningers Opførelse, afgiven af en Kommission, der blev nedsat i 1879. Denne Kommission gjorde Forslag om Opførelse af en Rigsdagsbygning, en Ministerialbygning, Rigsarkivet, altsaa Bygninger til Centraladministrationen, en Bygning for det kongelige Bibliotek, til et Kunstmuseum til Kunstsamlingerne osv. Kunstmuseet er jo nu senere ved særlig Lov blevet opført, men det er ogsaa, saa vidt jeg kan skønne, den eneste af alle de Bygninger, som denne Kommission har bestæftiget sig med og an-